

vall», Bosch de la Tr. (*Lena*, 21); i en certes parts del domini ve a ser sinònim de *DEIXATAR* (veg.): «per dir que un té poc tranc, que no serveix per res, li dirà que *no sap deslligar un gra de pebre*», eiv. (*B DLC* xi, 27). *Deslligament*; *deslligador*; *deslligo* 'desvergonyiment, insolència' tort., maestr. (*BDC* III, 94); *deslligassar*, *deslligassament*.

Entrelligar: «dintre'l pou de l'abisme pregon tot despenyant-se, / s'escabellan y afonyan los fronts ennegrehts; / y, a tall de nuadisses serpents, *entrelligant-se*, / se clavan verinosos caixals y unglósos dits», *Atl.* ix, 16c; *entrelligadura*; *entrelligament*; *entrelligassar* 'embullar o entrebancar capciosament': «lo senyor rey, qui ara és, una vegada me *entreliguàca* axí ab una qüestió que-m féu del temps de la mort de Jesu-christ, e pigà-m axí ab la instància --- que un gran temps stiguí entre mi mateix ---», Ant. Canals (*Provi-dència*, *NCL.*, 86).

Relligar [Aversó, *Torcim.*, 12.45, 116.18, 138.20]: «*relligar los llibres*: concinnate libros», OPou (*TbPu.*, 176); encara que també s'havia dit *lligar llibres*, i es diu l'admissible *enquadernar*, la cita d'OPou comprova que *relligat* (llibre) i *relligar-los* són els termes més trad. i propis (i no pas gallicisme, com voldria Careta, *Barbr.*); altres accs., marines i tecnològiques, *BDC* xii, 62; iv, 143; *relligament* (tèxtil, *BDC* iv, 143); *relligable*; *relligada*; *relligadura*; *relligar* ('lligar altra vegada'), -ament, -adura; «*ligar e relligar*: religare», ib.

Obligar [1248], pres del ll. *obligare* 'cloure, lligar, relligar', 'comprometre, implicar en ---', 'obligar': «co-ses --- a mi *obligades* per raó de fermanza», doc. de Sanauja, a. 1248 (PPujol, *DocVgUrg.*, 10.3); «sé-nyer --- jo-m són *obligat* a vós a servir», «lo poder corporal ha Déus *obligat* e sotsmès al poder spiritual», Lluill (*Blang.*, *NCL.* i, 270.24; i, 211.5); «e-l sobreplús li promís e li assegur<é> de pagar per un ayn; e-l noble En B. G. d'Entença --- *obligà-li'n* Alcoleya e tots altres béns seus, a precs que yo li-n fiu de part vostra», doc. cancelleresc de 1299 (Finke, *Acta Ar.* III, 82); «la tua gracia, la qual no m'à may mancat sí m'à sempre a tu *obligat*», JnEsteve (*LiEleg.*, i-8-a); «*obligar*: obli-go, damno; *obligar* ab jurament: auctoros», Busa-N. (D-III-2); «lo qui està *obligat* o afermançat y ha de comparèxer quant serà citat», «tenir a molta gent *obligada* en moneda: habere multos obaeratos», OPou (*TbPu.*, 117, 140).

Obligació: «o.: obligatio; o. ab jurament: auctoramentum», diccionari de Busa-N., a. 1507; «o. de comparèxer en judici per sí o per procurador: vadimonium», «fer debitor ---; soltar la *obligació* ---», OPou (*TbPu.*, 116, 117); *obligacionista*; *obligatori*; *obligatori-rietat*; *obligador*; *obligament*; *obligant*; *obligança*; *obligatísim*; *desobligar*; *desobligació*.

D'una alteració del fr. *lien* (equivalent del cat. *lligam*), per encruament amb un altre nom de planta, ve el fr. antillà *liane* [1640, Bloch, cf. Spitzer, *ZRPh.* xliiii, 342], del qual es manlevà el cat. *liana* [1868, *SLitCosta*]: «no hi ha sorrenques vores, ni rònegues carenes, / tot l'herba ho encatifa rosada a bla ruixim, / gronxant-hi, entre *lianes* de nuadisses trenes, / la pal-

ma escabellada son ensucrat rahim», *Atl.* (II, 12c); «allí veuríeu les mústigues *lianes* com formen, preses del glaç, corones desfetes i cinyells i collars ---», Coromines (*Pigmalió*, *pròleg*, p. 12).

CPt.: *Lligabosc* 'xuclamel, *Lonicera implexa*, *Clot.*' Serradell, *Sota Terra Cl. Munt.* i, 126 (mot que ha substituït el ll. *caprifolium*, fr. *chèvrefeuille*, cast. *madreselva*) [1840, Lab.]: «assò veu y l'abrigan, de nou, tenebres fosques, / y ab aygua al coll camina, de terra al cel tramès, / tantost punyit d'un cingle per espada-des osques, / tantost entre vidaubes y *lligabosc* pres», *Atl.* 1867 (vi, 65d), suprimit en la versió definitiva, però el reprengué allí en el vii, 15.16: «dessota arcobes d'eura / --- / lo *lligabosc*, espígol y roselles / al bressoleig de l'aygua s'esfullaren»; denominació basada en el fet que les seves branquetes s'entortolli-guen en el bosc amb les plantes veïnes; el mateix tema lingüístic (que en el fons és també el del cast. *madreselva*)¹ es reproduïx en altres parlars rom., com l'it. dial. *vinci-bosco* (1475 > fr. *vincibosse*, S. xvi, Vidos, *ARom.* xv, 478), format amb el ll. *vincire* 'lligar, subjectar amb vencill' (més que no amb *vincere* 'vèncer'), it. *abbraccia-bosco* o *abbracciaboschi* (*RLiR* vii, 451, i Vidos, l. c.), i amb els mateixos components emilià *ligabosch* id. (que a Tiarno de Val di Ledro ha passat a designar el llúpol)² i alvernès *lia-bèu* m. (que Michal-las explica com «lie-bois, chèvrefeuille», car *beu* és la forma equivalent del fr. *bois* en aquest dialecte).³

Lligabeasses. *Lligabraç*. *Lligacama* (variant de *cama-lliga*, en el passatge d'Eiximenis que he citat supra, segons el ms., però l'ed. incunable el substitueix per *ligacames*; «dançant ab un cavaller --- al voltar que la donzella féu, caygué li la *ligacama* de la calça, e al parer de tots devia ésser de la sinistra cama, e era de cimolça; los cavallers --- veren la *liguacama* que li era cayguda ---», JoMartorell (Ag. i, 255, i segueix parlant-ne, de la institució que en resultaria de l'Orde de la Garrotera).⁴ *Lligamanega*. *Lligamans* (cf. supra *lleua-mà?*), també a Ribag. (a Llaguarres, 1957, em sembla ser la que a la Vall d'Aran i altres valls pirinenques anomenen *croca*, mena de *Verbascum*). *Lligamorros*. *Lligamosques*.

Corlligar: ja hem tractat d'aquest bell mot a *COR* (II, 918a2ss.), datant-lo de c. l'a. 1900, però no es una troballa d'Oller perquè ja l'havia usat uns deu anys abans Mn. Cinto: «Los tres divins Viadors / deu dies ha que caminen: / sense beure ni menjar, / l'acandiment los *corlliga*; / si caminen gayre més / colltorceran en la via; / al cel demanen socors / y a devallar-los no triga» (*La Fugida a Egipte*, *Le Datilera*, v. 4).

¹ Cf. *Madre-silva* que potser no casualment JoMartorell posa com a nom de la donzella que perd la *liga-cama*, infra. — ² Per a aquest i denominacions italianes anàlogues, Bertoldi, *Rom.* LIV, 457, 457. 24). — ³ És sabut que en els parlars catalans estan en concurrència diverses denominacions de la *Lonicera*; a part de *xuclamel*, molt conegut, a Ribagorça recullo *galéra* a Llaguarres (1957) que sembla deglutinació de *lagallera < *legallera, derivat de *legall* per *lligall*. A Oliana (1957) en diuen *bambani-*